

CATTUS NIGER

Rem alienissimam, tamen maxime domesticam, quam narraturus sum, creditum iri neque exspecto neque expeto. Profecto delirarem, si hoc exspectarem, in re, ubi ipsi sensus mei repugnant testimonio suo proprio. Sed non deliro – et certissime non somnio. At cras moriturus cum sim, hodie conscientiam meam exonerare velim. Id enim mihi proposui, ut plane et succincte, nullâ adnotatione subiunctâ, hominibus panderem seriem eventuum mere domesticorum. Rebus, quae eosdem consecutae sunt, equidem sum territus et cruciatus et destructus. Sed non conabor hos eventûs animo expendere. Mihi quidem iidem attulerunt vix quicquam nisi horrorem – multis aliis videbuntur minus terribiles quam mirabiles. Postea fortasse intellectus quidam invenietur, qui phantasma meum repetat e re usitata – intellectus quidam tranquillior, sagacior, qui sit multo minus irritabilis quam meus proprius et percipiat circumstantiis, quas timide singillatim referam, nihil subesse nisi successionem solitam causarum atque effectuum valde naturalium.

A pueris dicebar indolis esse docilis clementisque. Teneritas animi mei tam conspicua erat, ut a sodalibus illuderer. Cum in deliciis mihi essent bestiae, parentes mihi concesserunt, ut mihi compararem multas atque varias bestias domesticas. Cum iisdem tempus conterebam et nullo tempore felicior eram quam quo easdem pascebam atque palpabam. Haec peculiaritas indolis meae augebatur me adolescente meque adultum plurimum delectabat. Iis, qui affecti sint amore canis alicuius fidelis atque sagacis, vix necesse est ut studeam explicare, qualis et quanta sit voluptas inde exorta. Caritati gratuitaе atque devotae, quae a bruto animali proficiscitur, inest aliquid animum commovens eius, cui saepius evênit, ut experiretur hominum vilem amicitiam et vanam fidelitatem.

Mature muliere in matrimonium ducta gavisus sum eiusdem indolem non dissimilem esse meae propriae. Cum eadem observasset me bestias domesticas in deliciis habere, nullam occasionem praetermittebat, quin bestias generis gratissimi compararet. Fuerunt nobis aves et pisces aurati et canis bellus et cuniculi et parvus simius et – cattus.

Quorum postremus fuit bestia stupendae magnitudinis atque pulchritudinis, prorsus niger et mirum quantum sagax. Uxor mea quadam superstitione imbuta, cum de intelligentia huius catti loquebatur, alludebat ad quandam antiquam fidem popularem, qua omnes feles nigrae dicuntur esse saganæ occultae. Non dico eam semper serio de hac re locutam esse – et commemoro hanc rem nulla alia causa quam propterea, quod nunc recordor.

Pluto – qualis vocabatur idem cattus – erat bestia domestica mihi omnium gratissima et sodalis lusorius. Nemo nisi ego eum cibabat; is attendebat ad me, quousque domum relinquebam. Difficile mihi erat eum inhibere, ne me per vias sequeretur.

Tanta amicitia coniuncti eramus per nonnullos annos, quibus animus et mores mei – effectu infernalis intemperantiae – (erubesco hoc confirmans) – funditus in malam partem mutati sunt. Factus sum in dies morosior, irritabilior, minus respiciens sensus aliorum. Placebat mihi cum uxore loqui sermone intemperato. Denique eidem vim attuli. Scilicet bestias meas domesticas sensisse habitum meum mutatum. Non solum easdem negligebam, sed male utebar iisdem. Plutonem autem adhuc plus respiciebam quam ut ei malefacerem, sicut sine scrupulo malefaciebam cuniculis, simio vel cani, cum iisdem forte vel affectu in me inciderant. Sed morbo meo superatus sum – qualis morbus est similis ebriositati! – et denique etiam Pluto, qui interim consenescens paululum morosus erat factus, - etiam Pluto coepit experiri effectus animi mei insani.

Nocte quadam domum reversus in uno e gurgustiolis meis veneno imbutus, animo finxi cattum me vitare. Secutus sum eum; tum cattus violentiam meam timens dentibus parvum vulnus inflixit manui meae. Statim obsessus sum furore daemonis. Ipse me prorsus non iam noveram. Anima mea originalis subito visa est e corpore meo volare; et malevolentia peiore quam diabolica, spiritu iuniperino nutrita, omnis fibra corporis mei excitata est. E sacculo colobii mei sumpsi scalprum librarium; quo aperto gutture miserae bestiae apprehenso, exsecui alterum ex eius oculis. Erubesco, ardeo, horresco, cum describo atrox istud facinus damnabile.

Postquam postridie mane resipui – crapula nocturna edormita – expertus sum partim horrorem partim paenitentiam, sceleris causa, quod commiseram; sed hic sensus ad summum fuit sensus tam exiguus ambiguusque, ut anima mea remaneret intacta. Iterum modum bibendi excessi, ut mox omnem memoriam facinoris vino demergerem.

Interea cattus lente reconvaleuit. Cavum oculi amissi aspectum praebuit horrificum, sed cattus non iam diutius visus est dolere. Qui domum circumitabat ut antea, sed, sicut exspectes, me appropinquantem fugiebat summo terrore correptus. Tantulum animi prioris mihi erat relictum, ut primum contristarer hac aversione manifesta creaturae, quae olim me tantopere dilexerat. Sed hic sensus mox recessit irritationi. Tum autem – quasi per interitum meum finalem et irrevocabilem – venit *spiritus perversionis*. Qui spiritus a philosophis non respicitur. At non certius scio animam meam vivere quam scio perversionem esse unam e primariis facultatibus individuus

vel sensibus, quibus mores hominum dirigantur. Quis nondum centies animadvertit se facinus aliquod vile aut stultum nullâ aliâ causâ commisisse quam eâ, quâ scivisset hoc esse non licitum? Nonne adversus iudicium nostrum optimum semper inclinati sumus ad id violandum quod est ius, quippe qui intellegamus id tale esse?

Qui spiritus perversionis, inquam, vênit ad interitum meum perficiendum. Fuit istud animi desiderium inexplicabile se ipsum vexandi – propriae naturae vim afferendi – peccandi sola peccandi causa – quo urgerer, ut continuarem et denique consummarem iniuriam brutae bestiae mansuetae inflictam.

Mane alicuius diei lento pectore laqueum inieci cervici bestiae eandemque e ramo arboris suspendi, - suspendi eam lacrimis ex oculis manantibus et animo paenitenti – suspendi eam, quia scivi me ab ea amatum esse et quia sensi mihi nullam causam offendendi attulisse – peccatum mortiferum, quo anima mea immortalis ita in periculum vocaretur, ut – si hoc fieri posset – poneretur extra captum gratiae infinitae Dei maxime misericordis maximeque terribilis.

Nocte eius diei, quo hoc scelus crudele commissum erat, e somno excitatus sum, cum incendii causa conclamatum esset. Vela lecti mei iam ardebant, tota domus igne flagrabat. Magna cum difficultate contigit uxori et famulo et mihi ipsi, ut incendium effugeremus. Domus funditus destructa erat omnisque possessio mea saecularis absorpta, ut me dederem desperationi.

Firmior sum quam ut quaeram sequentiam causae et effectus inter calamitatem et atrocitatem. Sed expono seriem factorum – neque ullum velim omittere indicium. Die post incendium ruinas visi. Parietes uno excepto corruerant. Exceptus erat paries intergerivus non ita crassus media in parte situs, adversus quem fuerat caput lecti mei. Opus tectorium ibi magnam partem igni restiterat – putavi hoc factum esse, quia paulo ante recens harenatum esset inductum.

Circa hunc parietem densa multitudo hominum confluxerat multique homines visi sunt perquirere specialem partem huius parietis magna cum attentione. Verbis „Mirum!“, „Singular!“ et aliis locutionibus huiusmodi curiositas mea est excitata. Cum appropinquassem, vidi figuram catti gigantei quasi per prostypon albae superficiei incisam. Lineae extremae ductae erant cum diligentia vere mirabili. Collo animalis restis circumdatus erat.

Cum primum hoc phantasma vidissem – vix aliud hoc esse putare potui – tam stupefactus eram quam territus. Sed denique adiutus sum cogitatione. Recordatus sum cattum suspensum esse in horto domui adiacenti. Propter tumultum igniarium hic hortus statim completus erat turbâ hominum – tum cattum ab aliquo eorum arbore decisum et per fenestram apertam in conclave meum iniectum esse pro certo habui. Verisimile autem erat hoc factum esse, ut e somno excitarer. Aliis parietibus corruentibus cattus quasi victima meae crudelitatis impressus est operi tectorio recenter obducto; calce eiusdem tectorii et flammis et ammonio cadaveris perfecta erat imago, quam vidi.

Satisfeci saltim rationi, nisi conscientiae; tamen terribilis res modo relata altius descendit in pectus meum. Per complures menses a phantasmate catti ipse me liberare non potui; et hoc spatio temporis animus meus conscientiam submisit morderi videbatur, sed morsus non est. Res eo venit, ut dolerem cattum amissum et quaererem circa gurgustiola, quae frequentabam, alteram bestiam domesticam eiusdem generis et aspectus aliquatenus similis, quae in locum illius succederet.